

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVI. évfolyam

Szubotica, 1926 VASARNAP március 1.

59. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 3-58 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Aleksandrova ul. 4. (Rossia Fonclbre-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Aleksandrova ul. 1. (Leibach-palota)

Szerb-magyar testvériséget hirdettek a radikális-párt sentai nagygyűlésén

Jovanovics Vasza miniszteri beszéde a kisebbségről — Radonics Jovan magyar programbeszéde — „A vajdasági magyarnak és szerbnek egyformán szól a költő: itt élned, hainod kell“

Sentáról jelentik: A radikális párt sentai népgyűlése, amelyet jelentős manifesztációnak szántak, impozáns külsőségek közt folyt le. A népgyűlésre felvonultak a környékbeli községek radikális párti szervezetei is, melyek nem egy helyről.

Adáról, Molról, Kanizsáról és Horgosról magyar küldöttségekkel képviseltették magukat.

A vidéki küldöttségek, melyek kora reggel érkeztek be Szentára, a radikális párt helyisége előtt összegyűlt nagyobb számú tömeg élén Knezsevics Milos polgármester és Ludaics Milos dr. pártelnök vezetésével nyolc órakor az állomásra vonultak, ahol ünnepélyes fogadtatás volt, Jovanovics Vasza földművelésügyi minisztert és a radikális képviselőket, akik az éjszakát az állomáson, a szalonkocsiban töltötték, Ludaics Milos üdvözölte, majd a menet visszaindult a városba, amelyet erre az alkalomra díszesen fellobogóztak. A menet élén negyven tagú lovasbandérium haladt, utána négyesfogat, mely a minisztert vitte, aki Knezsevics Milos polgármesterrel foglalt helyet a kocsiban.

A radikális párt helyiségében a népgyűlés előtt Jovanovics földművelésügyi miniszter fogadta a sentai szerb és magyar gazdakör küldöttségét. A szerb gazdakör nevében Vuics Száva tolmácsolta a miniszter előtt a gazdák kívánságát,

A magyar gazdakör nevében Novoszel János fejtette ki az agrárreform sérelmeit.

A vendégek ezután a városház előtti térre mentek, ahol több mint kétezer ember gyűlt össze. Ludaics Milos rövid megnyitó beszéde után Jovanovics Vasza földművelésügyi miniszter mondott hosszabb beszédet, amelyben ismertette az általános politikai helyzetet.

— Az állam — mondotta többek közt — nem kíván egyebet a kisebbségi polgároktól, mint őszinte lojalitást, ezzel szemben megadja nekik mindazt a jogot, amik az állampolgárokat megilletik. Nemesak a radikális párt, de a kormány programja is az egyenjogúság és testvériség.

A miniszter nagyhatású beszéde után Cirkovics Jován délszerbiai képviselő tolmácsolta

a délszerbiai szerb nép testvéri üdvözlését a vajdasági magyaroknak.

majd Radonics Jován dr. magyar nyelven mondotta el programbeszédét.

— A mezőgazdaság — mondotta — veszélybe jutott. Az amerikai és

az orosz gabona letörte a gabonaárakat és súlyos helyzetbe hozta az európai földművelést.

Amerikából Ljubljánába olcsóbban lehet gabonát szállítani, mint Suboticáról Ljubljánába.

A vajdasági mezőgazdaság helyzetén olcsó kölcsönrel, okos vám és vasutpolitikával lehetne csak segíteni. Az államnak azonban magának is igen nagy adósságai vannak. A Narodna Bankának még mindig négy milliárddal tartozik az államkincstár. A költségvetés is ezért több két és fél milliárddal mint tavaly volt. A legfontosabb feladat: takarékoskodni minden vonalon. Ha a tízenöt százalékos tisztviselőredukciót végrehajtja a kormány, fél milliárdot takarít meg.

Meg kell szüntetni néhány minisztériumot is és nincs szükség annyi államtitkára sem.

Hadügyi terén is csökkenteni kell a kiadásokat. Mint a pénzügyi bizottság elnöke elérte azt, hogy egyes helyeken a felszólamlási bizottságok leszállították az adókat és a kormány végre megengedte, hogy az adóhátralékot részletekben is fizethessék. A Vajdaság sérelmeinek egy része orvoslást nyert, a még fennálló panaszok orvoslása érdekében a radikális párt tovább folytatja akcióját. Elsősorban az agrárreform terén kell változásnak bekövetkeznie.

Földet csak az kapjon, aki megműveli és nem az, aki üzérkedik vele.

A községi választásokat is ki kell írni, hogy megszűnjenek végre azok az anomáliák, melyek zavarják közgazdasági rendes munkáját és hátráltatják az ország teljes konszolidációját.

Radonics Jován dr. után Stankovics Svetislav beszélt, aki ismertette a vajdasági radikális képviselők adóakciójának nehézségeit majd

Sztrilics Béla a vajdasági magyarság nevében magyarul üdvözölte Jovanovics Vasza földművelésügyi minisztert.

— A háború idején és ma is — mondotta — a magyar és a szerb nép a legteljesebb harmoniában áll a Vajdaságban. A magyarságot nem csak politikai, de szociális terén is egyenjogósítani kell. Állampolgár és állampolgár között ne ismerjünk különbséget, mindenki részesüljön nemzetiségre való különbség nélkül azokban a jogokban, melyeket egy szabad és demokratikus ország megadhat polgárainak.

A népgyűlés után délben a Fehér

Hajóban háromszáz teritékes bankett volt, melyen több felköszöntő hangzott el. Knezsevics Milos polgármester a királyi családot köszöntötte, utána Ludaics Milos Jovanovics Vasza minisztert üdvözölte, mint Senta vendégét. A miniszter beszédében

a szerb-magyar testvériséget éltette.

Majics boszniai képviselő rövid felköszöntője után Novoszel János mondott beszédet, melyben a magyar kisebbség iskolai, gazdasági és kulturális kívánságait ismertette. Halász János a tornyosi magyarok nevében köszöntötte az előkelő vendégeket, majd Lalosevics Joco képviselő magyarul elmondott nagyhatású beszédében a vajdasági magyarsággal a testvéri együttműkö-

dést hangsúlyozta:

— Nekünk is érdekünk, hogy a magyar kisebbség ebben az országban megtalálja békéjét és boldogságát. A mi célunk is az, hogy a vajdasági magyarság hozzájusson mindazokhoz a jogokhoz, amelyek kulturális, gazdasági és politikai terén minden állampolgárt megilletnek: a magyar földigénylőknek földet, a magyar gyerekeknek iskolát, a magyar szónak megbecsülést és szabadságot.

A vajdasági magyar és szerb népnek egyformán szól a költő: »Áldjon vagy verjen sors keze, itt élned hainod kell«.

A bankett után a vendégek megtekintették Vuics Joco muzeumát, majd este visszautaztak Beogradba.

Pasics miniszterelnök beteg

A miniszterelnök betegsége miatt elhalasztották a radikális párt főválasztmányának ülését

Beogradból jelentik: Pacics miniszterelnök könnyebben megbetegedett és orvosai tanácsára néhány napot ágyban fog tölteni.

A miniszterelnök betegsége miatt a radikális párt főválasztmányának vasárnap délutánra összehívott ülését keddre halasztották.

Az eltűnt sentai főszolgabíró

Beogradban megjelent Alekszijevec főispánnál Atanaszijevec kedden visszatér Sentára és átadja hivatalát

Beogradból jelentik: A Szentáról titokzatos körülmények közt eltűnt

Atanaszijevec Milan volt sentai főszolgabíró megjelent a belügyminisztérium BBB ügyosztályában

és Alekszijevec Mita kerületi főispánnál, a BBB osztály főnökénél kihallgatásra jelentkezett. A volt főszolgabíró az iránt érdeklődött, hogy a belügyminisztérium hová szándékozik őt áthelyezni, miután

szentai állásából felmentették. Alekszijevec Mita osztályfőnök közölte Atanaszijevecsel, hogy áthelyezéséről egyelőre nincs szó és felhívta, hogy azonnal

utazzon vissza Szentára és utódjának adja át hivatalát és a pénztári kulcsokat.

Atanaszijevec megígérte, hogy legkésőbb kedden visszatér, hogy a hivatalátadás megtörténhessen. Alekszijevec Mita a volt főszolgabíró bejelentését tudomásul vette.

A francia szenátus elfogadta a szanálási javaslatokat

Doumer pénzügyminiszter bizik a szanálás sikerében

Párisból jelentik: A francia szenátusban vasárnap hosszabb vita után 268 szavazattal 21 ellen elfogadták a kormány pénzügyi javaslatait.

A vita során Doumer pénzügyminiszter hosszabb beszédben ismertette a javaslat elfogadásával előálló új helyzetet és a pénzügyi politika jövő feladatait.

A pénzügyminiszter kifejtette, hogy a szanálási javaslatok elfogadásával a kormány olyan kedvező helyzetbe kerül, amely lehetővé teszi az ország lezűlött pénzügyeinek ideiglenes rendezését.

A szenátus ülése után a pénzügyminiszter újságírók előtt kijelentette, hogy feltétlenül bizik a szanálás sikerében és meg van győződve arról, hogy az ország lakossága megteszi hazafias kötelességét.

A lapok Doumer nyilatkozatával szemben majdnem egyetelműen hangsúlyozták, hogy a kormány szanálási javaslatai nem hozzák meg a kívánt eredményt és az új adók csak kiélezik azt a súlyos gazdasági és pénzügyi krízist, amelyben az ország szenved. A baloldali lapjai is ilyen értelemben írnak.

A parlament megszavazta az igazságügyi tárca költségvetését

Kraft beszéde a vajdasági jogszolgáltatás hibáiról

Beogradból jelentik: A pártvezérek legutóbbi határozata értelmében, amelyet a parlament is jóváhagyott, a parlament vasárnap is dolgozott és folytatta a költségvetés részletes vitáját. A délelőtti ülésen az igazságügyi tárca költségvetésének szombaton megkezdett vitáját fejezték be, délután pedig rátértek a közoktatási tárca költségvetésére.

Az ülést negyed tizkor nyitja meg Szubotics Nikola alelnök, aki közli a király leiratát, mellyel Nincsićs külügyminiszter helyettesítésével Trifunovic vallásügyi minisztert bizza meg.

A vita első szónoka Nikolic Milán demokrata volt, aki hangsúlyozta, hogy a bírák ma nem végzik olyan lelkiismeretesen kötelességüket, mint a háború előtt. Az igazságügyi miniszter — szerinte — nem képviseli eléggé a bírósági személyzet érdekeit.

Pivko Ljudevit független demokrata szintén a bírósági személyzet létszámának felemelését követeli. A bírósági épületek nagyon elhanyagolt állapotban vannak. A kormány nem tartja be a külföldi államokkal kötött jogi egyezményeket, ezért az a veszély fenyeget, hogy fel fogják őket mondani. Csehszlovákia néhány kiadatási kérelmének elveszték az aktáit. Vizsgálat elrendelését követeli.

Kraft István dr. szólal fel ezután. Az igazságügyi miniszterium rendkívül fontos funkciót végez, mert *Justitia et fundamentum regnorum*. A bíróságok is csak akkor lépnek működésbe, ha az igazságügyi miniszternek alárendelt vádhatóság vádat emel. Ezért a jogszolgáltatás állapotáért az igazságügyi miniszter felelős. Az igazságszolgáltatás viszont nálunk nem biztosítja eléggé a jogrendet, nem uralkodik itt a törvényesség szelleme. Hangsúlyozza, hogy a nemzeti kisebbségek, különösen a németek, akiknek lojalitását végre mindenütt elismerik, olyan viszonyok között élnek, amely nem felel meg sem az alkotmánynak, sem a nemzetközi jognak. Nem hogy nem élvezik a polgári egyenjóságot, hanem még az egyenlő jogvédelmet sem. Különösen az igazságügyi miniszterium B. B. B. osztályának működésére hívja fel ezzel kapcsolatban a figyelmet.

Gyurisics igazságügyi miniszter: Ön egyszer sem fordult hozzám panasszal!

Kraft István: Neuner képviselőtársam már négy hónap előtt nyújtott be kérdéseket önhez, de nem kapott választ. Példákat fogok felhozni arra, hogy a német lakosság nem élvez egyenlő jogi védelmet.

Uzunovic építésügyi miniszter: Képviselő ur, ez nagyon súlyos szó!

Kraft: Én ezt a súlyos szót teljesen tudatosan mondom ki, mert nem vállalhatom a felelősséget olyan állapotokért, amelyek nem szolgálnak becsületére ennek az államnak.

Uzunovic: Ön tulságosan általánosít, pedig mindig azt mondja, hogy nem akar politizálni.

Kraft ezután eseteket sorol fel a jogszolgáltatás hiánvairól. Rámutat a lazarevi és martinicei esetre, ahol a földjükon békésen dolgozó többszáz német parasztot fegyveres csoport támadta meg és pusztítással kergette el. Tizenhat embert súlyosan megsebesítettek és két év óta nem indult meg a vizsgálat a bűnösök ellen. Az ilyen esetek meg-

rendítik a néptömegek bizalmát az igazságszolgáltatásban. Részletesen elmondja noviszíváci megtámadása esetét 1925 január 25-én, amikor támadói nyíltan hangoztatták, hogy számukra nincs törvény és kérdi a minisztert, hajlandó-e ezekben a még el nem évült bűnesetekben a büntügyi eljárást elrendelni?

Gyurisics miniszter: Ön olyan dolgokat hoz elő, amelyekről a miniszteriumnak nincs tudomása. Ezekre nem tudok önnek most válaszolni.

Kraft: Neuner képviselőt erőszakkal megakadályozta a községi jegyző Heufeldben, hogy szabadon mozogjon a községben. Neuner emiatt feljelentést tett a kikindai ügyészségen. Az ügyészség azután ugyanazt a községi jegyzőt bízta meg a nyomozás lefolytatásával, aki ellen a feljelentés irányult. A jegyző persze azt jelentette, hogy nincsenek tanúk arra, hogy a képviselő ellen erőszakot alkalmaztak volna. Neuner erre a csendőrpáncsnokságnál is panaszt tett. A csendőrség vizsgálata meg is állapította, hogy Neunerit csendőrök akadályozták meg szabad mozgásában, akik ezt be is vallották. Az igazságügyi miniszter kötelessége, hogy emiatt az ügy miatt eljárást indítson Serb István módosi főszolgabíró és a heufeldi jegyző ellen.

Kraft ezután arról beszél, hogy a Szerémségben a hadikárosult német lakosság nem kapott kártérítést. Kobasica többször közbeszól, mire az elnök rendre inti.

Kobasica: Még felelni fognak a németek a bűneikért!

Kraft: Én mindig helytálló vagyok a bűnökért, melyeket én követtem el!

Kobasica: Magukkal még nem számoltunk fel!

Kraft: Ma adok önnek személyesen alkalmat, hogy leszámolhassunk. Ismerem már magát, mindig csak itt a parlamentben nevez bűnösöknek békés polgárokat. Remélem, hogy Kobasica urnak ez csak személyes véleménye és nem osztják ezt vele pártja és a parlament.

Kraft végül rámutat arra, hogy az ausztriai Koruskiában vegyes parlamenti bizottság örökösdi a szláv kisebbségek jogainak betartásán. Hangsúlyozza, hogy a szláv kisebbségek Olaszországban és Ausztriában megegyeztek az itteni kisebbségekkel, hogy együttesen megvizsgálják a kisebbségek helyzetét Ausztriában és Jugoszláviában.

Uzunovic miniszter: Erről mi nem tudunk.

Kraft: Éppen ezért említem fel. Mi teljes erkölcsi felelősséggel kezeljük ezt a kérdést, hogy megteremtjük az alapjait a kisebbségi kérdések végleges rendezésének. Ez ma ki fogja elégiteni úgy az érdekelt államokat, mint az érdekelt kisebbségeket.

Kraft ezután arra kéri a parlamentet, hogy vessen számot úgy az állam igazi érdekeivel, mint a kisebbségek törvényben és alkotmányban biztosított jogaival.

Gyurisics Márkó igazságügyi miniszter válaszol az ellenzéki szónokoknak.

Az ellenzék sok olyan kifogást hozott fel, amelyek régi dolgokra vonatkoznak, tehát nem is válaszolhat rájuk. Kraft sok olyan kérdést hozott ide, melyeknek semmi közük

az igazságügyminiszteriumhoz. A konkrét eseteket meg fogja vizsgálni és a vizsgálat eredményét a parlament elé fogja terjeszteni. Hangsúlyozza, hogy jogászai bizottságok dolgoznak különféle törvények kidolgozásán. Így a bírói, a bírósági, az ügyészi törvény, rendőrbíráskodási törvénynek, az ügyvédi törvény, a polgári és bünvádi perrendtartás mind kidolgozás alatt vannak, sőt néhány nap alatt a parlament elé kerülnek. Visszautasítja azt a vádat, mintha ő a bírákat a korrupció vádjával illette volna.

A többség nagy tetszéssel fogadta a miniszter beszédét, majd rátértek a szavazásra és elfogadták részleteiben az igazságügyi tárca költségvetését.

A délutáni ülést negyed hatkor nyitotta meg Szubotics alelnök. Az első szónok Agatanovic Radoszlav

demokrata kritizálja a közoktatási költségvetést. A jugoszláv eszme mellett száll síkra, az államot is Jugoszláviának kellene nevezni. Az ifjúságot jugoszláv szellemben kell nevelni. Élesen bírálja Radics miniszteri működését. Radics — szerinte — üldözi a jugoszláv tanítóegyesület tagjait. Radics kibagyfá az állami címert és S. H. királyság felírást. Ezután Radicsnak a bolgárokkal hangoztatott barátságos eszéről beszél és kijelenti, hogy a demokraták is amellet vannak, hogy a bolgárok lépjenek be a jugoszláv közösségbe, de előbb sok mindent jóvá kell tenniük. Minthogy nem lát garanciát arra, hogy Radics jugoszláv szellemben vezetné a közoktatást, a költségvetés ellen fog szavazni.

Szuznik klerikális a szlovének sérelmeit teszi ezután szóvá.

Öt utassal a mélységbe zuhant egy autó

Halálos autószerencsétlenség Horvátországban

Zagreből jelentik: Halálos végű autószerencsétlenség történt szombaton este a Karovác közlemben fekvő Udbine község mellett. Az autószerencsétlenségnek eddig

két halottja és három súlyos sebesültje van.

Fischer Mikos ágribi kereskedő, Akszámovic Ivan utazó, Schosberger Glisa, Brbaum Jozsef és Osztacevic Ferenc karováci kereskedők, szombaton este indultak el a Karovácra Zagreb felé. Utközben vihar érte őket és a kormánynál ülő Fischer Mikos a sötétben nem tudta tájkozódni. Így

történt, hogy amikor az Udbine község közlemben folyó patakhoz értek,

az autó öt méter magas töltésről belezuhant a megáradt patakba.

Az autó teljesen összetört, utasai pedig ha áos sérüléseket szenvedtek. Órák mu va akadtak rá az autó utasaira, valamennyien eszméletlen állapotban voltak, amikor beszéltették őket a karlováci kórházba. A kórházban

Schosberger Glisa és Brbaum Jozsef belehaltak sérüléseikbe.

Az autó másik három utasa a halálalá vevődik.

A Mucsy és Társai cég megegyezett a hitelezőkkel

A cégtulajdonosok minden vagyonukat átadják a hitelezőknek

A fizetésképtelenné vált Mucsy és Társai szubotici bor- és pálinkakereskedő cég és hitelezői között hosszús tárgyalás után létrejött a megegyezés.

A cég beltagjai Vermes Károly, ifjabb Mucsy György, Szobony Bertalan és Stern József a megegyezés értelmében egész vagyonukat átadják a hitelezőknek. A kielégítésnél valamennyi hitelező egyenlő rón-

orba jut és minden hitelezőt ki fognak elégiteni.

A cég tagjai vagyonának értékesítését négy szubotici bank, mégpedig az Osta Privdnu Banka, a Jugoslavenska Banka, a Horvát Leszámítoló Bank és az Általános Hitelbank vállalták. A négy cégtulajdonos vagyonának értékesítése rövidesen megtörténik és sor kerül a hitelezők kielégítésére.

Orgiák a föld alatt

Titokzatos szektát lepleztek le Romániában A szekta tagjai évek óta állandóan a föld alatt éltek

Orosz nagyhercegnők fekete miséje

Bukarestből jelentik: A besszarábiai Orhei-megye prefektusához többször érkeztek jeentések arról, hogy Parjoltán községben,

a föld alól időnként különös éneklő moraj hallatszik.

A megindult vizsgálat eredménytelen maradt, ugyanis nem vezetett eredményre a bukaresti grológusoknak erre vonatkozó megfigyelései sem.

A fau egyik paraszta a napokban hazafe é igyeke ett, amikor a moraj ismét felhallatszott. Megfigyelését azonnakkölte a hatóságokkal, mire a prefektus rendeltére alapos gyanu alapján a fau valamennyi házat felkutatták. A kutatások során a csendőrök az egyik ház padlóján csapóajtóra akadtak, amely földalatti üregbe vezetett. A bizottság, miután felszerelte magát fitylákka, lezárkózott a földalatti barlangba és szörnyű látványnak volt tanuja.

A barlang tele volt fémcztelen emberekkel,

kik lehetnek vagy ötvenen, vegyesen nők és férfiak. K derült, hogy

több esztendő óta itt éltek bezárva, sötétségben.

A prefektus és a csendőrok rögtön megkezdtek a kihallgatásokat, amelyek szenziós eredménnyel végződtek. Ez az ötven ember valami titokzatos szektának volt tagja,

amely még a régi cári időkben keletkezett

s hiveit a szekta alapítójáról innocentistának nevezik. A szektát egy orosz pápa alapította, aki azt tanította, az elfogott innocentisták valómása szerint, hogy az emberi test Isten legcsodásabb alkotása. Az ember Istennek tetsző dolgot cselekszik, ha vágyainak, érzéseinek és ösztöneinek szabad folyást enged. Rasputin p ter az utolsó cárnó gyónató

atyja, szintén a szektához tartozott, ő is tartott ilyen misztikus orgiákat, amelyeken

oros nagyhercegnők is részt vettek.

Az orhei megye prefektusa a parjolteni innocentiáta templomot leromboltatta, a szekta híveit pedig letartóztatta.

Megkerült

a beogradi bankigazgató pénze
Két csavargó lopta el Eliás Salamon száznegyvenezer dinárját

Eliás Salamon beogradi bankigazgató — mint a *Bácsmegyei Napló* megírta — nemrég feljelentést tett a szuboticei vasuti rendőrségen, hogy a szubotica-beogradi vonaton ismeretlen tettes ellopja száznegyvenezer dinárt tartalmazó készletét. A megindult nyomozás heteken keresztül eredménytelen maradt és már az a gyanu merült fel, hogy Eliás a pénzt Szubotica-ban keltette ki, amikor a tolvajok váratlanul kézrekerültek — Zagrebban.

Zagrebi jelentés szerint az ottani rendőrség letartóztatta Csóka F. bíró és Vuzrinovics János foglalkozás nélküli egyéneket, akik feltűnő költségeikre vontak magukra a rendőrség figyelmét. Kihallgatásuk folyamán kiderült, hogy ők lopták el Eliás bankigazgató pénzét. Zákmanyukka és S. U. o. i. c. ra, innen Oszj. k. re, majd Zagrebba szöktek. A pénzösszeget száznegyvenezer dinárt már elkelték, míg harmincezer megmaradt náluk.

Javulj meg!

Maksz movics belügyminiszter utcai vitája Novákócs volt kommunista k. pui. elve!

Beogradból jelentik: A szürke politikai események közül mint érdekesség válik ki az az eset, amely a napokban történt Beogradban.

Maksz movics Bózsó belügyminiszter az elmúlt éjjel gyalog indult hazafelé. Amikor a Maridge-étterem elé ért, összetalálkozott Novákócs Koszta kommunista újságíróval, volt képviselővel, aki csak a napokban került ki a fogházból. Maksz movics mint egykori osztálytársát üdvözölte Novákócsot és kedélyesen elbeszélgetett vele. Novákócs a kitűnő alkalmat arra használta fel, hogy a fogházi állapotokról panaszkodjon a belügyminiszternek. Maksz movics figyelmesen meghallgatta Novákócs panaszait, majd minden igyekezetével arra akarta bírni volt osztálytársát, hogy hagyjon fel a csak kellemetlenségekkel járó kommunista agitációval.

Hogy Novákócs mit ígért a belügyminiszternek, arról már nem tud a krónika.

Jadlowker-estély

Vasárnap este tartotta meg hangversenyét a városi színházban Jadlowker Hermann zsfolt nézőtér előtt. Ezúttal összeválogatott műsorában a dallás költészet gyöngyeit és két operariát hallottunk. A művész minden szavával magába ragadta a közönséget. Ha néhány verset is hangja régi fényéből, kőéhangjai teljesen tiszták és különösen pianói szépek. Előadása mellett, szövege kiejtése tiszta, a nagy népszerűség kiváló minőségű legjobban a Faust áriájában és Gecsaninov B. csó-dalában érvényesültek. A közönség lelkesen fogadta a világhírű énekest, aki régi művészetének javát hozta el egy estére Sibotica-ra. Meleg ünneplés fogadta Jadlowker minden énekszámát és a tapsból kijuótt Ungváry Andornak is, aki a kísérletet látta el hozzáértően. Elismerés illeti a szuboticei zsidó nőegyletet is, amely a koncert rendezésévégre egy értékes estét szerzett a zenekedvelő közönségnek.

Önként jelentkezett az ügyészségen a Prokesch-telepi gyilkos

Bédics Lukácsot letartóztatták

A szuboticei ügyészség arról értesítette a rendőrséget, hogy a Prokesch-telepi gyilkosság tettese, Bédics Lukács, aki három késszúrásal megölte sógorát, Kovács József szuboticei napszámost, önként jelentkezett az ügyészségen, ahol letartóztatták, kihallgatása azonban még nem kezdődött meg.

A legérdekesebb az, hogy amikor Bédics már az ügyészség foglya volt, a rendőrség még mindig nyomozott utána és már az a feltevés

állt elő, hogy Magyarországra szökött át, miután teljesen nyoma vesztett.

A szuboticei ügyészség előbb bevárta, amíg a rendőrség átküldi a bíróság aktáit a vizsgálóbíróhoz és azután elrendeli a vizsgálatot. A vizsgálóbíró a napokban kezdi meg Bédics Lukács kihallgatását. A gyilkos vallomása valószínűleg feltárja a bűntény azon részleteit, amelyek a nyomozás során tisztázatlanok maradtak.

A paralitikus férj elszánt felesége

Egy amerikai asszony B'csből a saját testében vitt maláriát a férje számára

Bécsből jelentik: A bécsi Wigner-klinika már hosszabb ideje kezelte paralízisben szenvedő betegeket kitűnő eredménnyel oly módon, hogy maláriás betegek vérvétel oltják be őket. Már eddig is több, egészen előrehaladott esetben sikerült teljes gyógyulást elérni. Legutóbb azzal kísérleteztek a klinikán, hogy a maláriás vért konzerválják úgy, hogy szállítható is legyen. Az eddigi kísérletezések azt eredményezték, hogy a konzervált maláriás vér, három napig még megtartja inficiáló erejét, hosszabb idő után azonban megromlik és használhatatlanná válik.

A bécsi kísérletezések híre Amerikába is eljutott, ahonnan a napokban utazott el egy dúsgazdag asszony, aki amikor a bécsi klinikán jelentkezett, elmondta, hogy Amerikában fekvő férje,

— aki hosszú utat nem bírta ki — paralízis progressívában szenved. Halottak az új sikeres gyógymódról és ő egyenesen azért utazott át az óceánon, hogy szérumot vigyen haza beteg férje számára.

Az orvosok felvilágosították, hogy ezt a kívánságát nem teljesíthetik, mivel a maláriás vér a tengeri út alatt elveszti hatóképességét. Egyetlen mód van csak arra, hogy hatékonyan vigyen beteg férjének és ez az, ha valaki beoltatja magát maláriával, áthajózik Amerikába és ott azután frissen készíthetik el a szérumot.

A hősi asszony habozás nélkül ajánlkozott erre a szerepre és a legközelebbi hajóval már vitte aggódva váró férjének a szérumot a saját maga, eleven testében.

Briand kedden nyilatkozik a kamarában a frankügyről

Teleki Pált és Károlyi Imrét hétfőn újról kihallgatta az ügyészség — Windischgraetz felesége adta ki a herceg naplóját — Anponyi elhárította parlamenti beszédét — Teleki Pál ellen megindul a bünvádi eljárás

Budapestről jelentik: A frankhamisítás ügyében a hétfői napon döntő fordulatot várnak. Gróf Károlyi Imre és gróf Teleki Pál szombati vallomása között olyan nagy az ellentét, hogy

Strache főügyész elrendelte újbóli kihallgatásukat és szembeállításukat.

Mint hogy a szembeállítás igen fontos körülményeket tisztázhat, a francia megbízottak beleintették Strachenak, hogy ők is jelen akarnak lenni Károlyi és Teleki kihallgatásánál és szembeállításánál. Ha beigazolódnak, hogy Károlyi gróf vallomásában közölt adatok megfelelnek a tényeknek, előreláthatólag

sor kerül Teleki Pál gróf letartóztatására.

A hétfői napon egyébként ki fogják hallgatni Pallavicini György örgrófot arra nézve, mit üzent Bethlen miniszterelnök Prónay államtitkárnak, Nádossynak és hogy milyen szerepe volt a frankhamisításban a Honszeretet titkos társaságnak, melynek az országos főkapitány volt a vezetője.

Teleki Pál gróf vasárnap felkereste lakásán Anponyi Albert gróft, akivel három óra hosszat tanácskozott. A tárgyalások után Anponyi elhatározta, hogy hétfőre tervezett parlamenti beszédét bizonytalan időre elhalasztja.

Briand felvilágosítást kért a magyar kormánytól

Párisból jelentik: Politikai körökben sokat beszélnek Leon Blum szocialista párt vezérének interpellációjáról, melyet a frankügyről nyújtott be a kamarában. Az interpellációra Briand kedden kedden fog válaszolni, előzőleg azonban Cluchant budapesti követ útján felvilágosítást kért a magyar kormánytól arra nézve, hogy a magyar kormány 1922-ben mikor a frankhamisításról első ízben tudomást szerzett, milyen intézkedéseket fogantatott a terv végrehajtói ellen. Briand választ politikai körökben nagy érdeklődéssel várják.

Mészáros mint gyanúsítottat hallgatják ki Törökországban

Strache főügyész újságíróknak nyilatkozott Mészáros Gyula tanár szerepéről.

— Az ügyészség — mondotta — diplomáciai úton már felkérte az azerbaijai hatóságokat,

hogy Mészáros Gyula tanárt, mint gyanúsítottat hallgassák ki.

Az újságok megkérdezték a főügyészt, mit tud Windischgraetz naplójáról.

— A naplóról hivatalosan semmit

sem tudok — mondotta mosolyogva.

A Neue Freie Presse Windischgraetz naplójáról

Bécsből jelentik: A Neue Freie Presse »Windischgraetz naplója« címen cikket ír, melyben közli, hogy Windischgraetz naplójában sokat szerepel Teleki Pál gróf neve.

A naplót a lap szerint Windischgraetz felesége hozta nyilvánosságra, mert ezzel akarta bizonyítani, hogy férje

nem volt a frankhamisítás őrtelmi szerzője és teljesen önzetlenül vett részt az akcióban

A hercegné először Anponyival és Andrásyval akart döntkezésbe lépni, hogy az ő támogatásukat megnyerje, ők azonban tapintatosan elutasították.

HIREK

— A Neven dalárda szuboticei hangversenye. A szuboticei Neven bunyevác dalárda vasárnap este a Népkör helyiségében kitűnően sikerült hangversenyt rendezett. A hangversenyen fölépelt a Sijeme zagrebi parasztdalárda is. A hangversenyt nagyszámu közönség hallgatta végig.

— A becskerekai radikális-párti konferencia. Becskerekéről jelentik: A becskerekai radikális-párt szervezett vasárnap délelőtt konferenciát tartott, amelyen Ráics Toma képviselő beszámolót mondott. A konferencián Tornjanszki Sándor tanító indítványozta, hogy alakítsanak járási bizottságokat, amelyeknek hozzájárásával lehetne csak kinevezéseket eszközölni az egyes járásokban. Az indítványt elvetették. A konferencia végén bankett volt.

— Meghalt Bársony János budapesti orvostanár. Budapestről jelentik: Bársony János, a budapesti egyetem orvostanára, a szülészeti klinika igazgatója, vasárnap 66 éves korában Budapesten meghalt. A professzor halálát elsluyosodott csonttuberkulózis okozta.

— Elsimult a batinaí plébános és a hitközség közötti ellentét. Batináról jelentik: A batinaí római katolikus hitközség néhány nappal ezelőtt rendeletet kapott Akszamovics Antal djakovói püspöktől, hogy a párbéhrátrákat zároszártáron belül fizessék ki. A püspök arra az esetre, ha az ügyet nem rendezik, a plébánia megszüntetését helyezte kilátásba. A batinaí hitközség most tárgyalta a püspöki leiratot és úgy döntött, hogy a fennálló hátralékot ki fogja utalni a plébánosnak.

— Dr. Koszics Mirkó előadást tartott a szombori kereskedőknek. Szomborból jelentik: A szombori Lloyd meghívására Koszics Mirkó dr. a noviszádi tőzsde főtitkára Szomborba utazott, ahol érdekes előadást tartott S. ombor gazdasági köreinek. Koszics dr. — mint Szubotica-ban is — a Vajdaság súlyos gazdasági viszonyairól beszélt. Dr. Koszics előadása után Krisztoforovics Iván, a szombori Lloyd titkára szólalt fel és javasolta, hogy Szombor környékének kereskedőit, iparosait és mezőgazdait március 14-ére nagy gazdasági ankétra hívják össze, hogy a teendőket megbeszéljék. A javaslatot elfogadták. Végül Bugarszki Koszta a Bácsmegyei Gazdasági Egyesület elnöke a mezőgazdaság helyzetéről, dr. Rákics Szima pedig az adószérmekről beszélt.

— A becskerekai munkások gyűlése. Becskerekéről jelentik: A becskerekai egyesült munkásszaktanács vasárnap délelőtt gyűlést tartott. A gyűlésen Vukovic Milán beogradi kiküldött nagy beszédet mondott a munkanélküliségről.

SPORT

Zagrebben marad a futballszövetség

A rendkívüli közgyűlés elfogadta az új alapszabályokat

Zagrebból jelentik: A futballszövetség rendkívüli közgyűlése vasárnap délelőtt kilenc órakor kezdődött a Szábor tanácstermében. Lipovcsak elnök rövid megnyitó beszéde után megválasztották az igazoló bizottságot, mely két-százharz egyesület igazoló levelét vette fel. Az igazolás folyamán

nagyobb vita támadt a szombori Amateur képviselők körül, mely ügy Szegedinszki Nesztor, mint Vukovicsot ellátta felhatalmazással.

A közgyűlés végül is Vukovics igazolólevelét jelentette ki érvényesnek.

Az igazolás után rátértek a napirendre.

A közgyűlés a spliti alszövetség óvása tekintetében vita nélkül elfogadta a választmány döntését és a tavalyi királyi serlegmérkőzést Zagreb javára igazolta.

A szabálymódosításokat is szintén minden nagyobb vihar nélkül tárgyalták le.

Azt a paragrafust, mely a szövetség székhelyét Zagrebbe teszi meg, vá-

ratlanul egyhangulag fogadták el.

A közgyűlés megszavazta Hadzsi Koszta dr. beogradi delegátusnak azt a javaslatát, hogy rendkívüli közgyűlést a szövetség taggyűléseinek egy negyedrésze már összehívhat. Kisebbit vitát provokált, zagrebi Rieger javaslatát, mely szerint jövőben a szövetség feloszlatása és a székhely-kérdésben csak a közgyűlés kétharmad többsége hozhat érvényes határozatot. Hadzsi Koszta dr. a javaslat ellen szólalt fel, hangsúlyozván, hogy az ilyen megszorítás azt célozza, hogy megnehezítsék a szövetség esetleges áthelyezését Beogradba. A közgyűlés szótöbbséggel elfogadta Rieger javaslatát.

Vukovics szubotici delegátus azt indítványozta, hogy tiltsák meg az egyesületeknek azt, hogy külföldi illetőségű játékosokat a bajnoki mérkőzéseken szerepeltessenek.

A közgyűlés vita után elvetette az indítványt és kimondta, hogy a jövőben is három-három külföldi játékos szerepelhet bajnoki mérkőzésen is egy csapatban.

Beogradi SK—Bácska
8:2 (3:0)

A BSK ideig szubotici debütje, mint az eredmény is mutatta, lényegesen sikerült. A csapat olyan fölényes futballtudást árult el, mely a tavalyi szereplése után mindenkit meglepett. A Bácska ezzel szemben egyáltalán nem elégtelt ki: a csapat összmunkáján és állóképességén meglepett, hogy még a tréning elején tart. A fitt kondícióban és jó formában levő bajnokcsapat még ezzel az erősen följavult BSK-val szemben is tisztességes eredményt ért volna el.

A mérkőzésre a két csapat így állt föl: BSK: Gligorijevics — Mitrovics, Rodin — Arzenjevics, Marinkovics, Gyorgyovics — Rozmanovics, Perel, Marjanovics I., Dragisevics, Marjanovics II. Bácska: Virág — Kulundzics, Gubics — Marcikics II., Vukov, Taupert — Poljakovics, Kildics, Rudics, Marcikics, Slezák.

A mely, esős talajon a BSK kezd és rögtön átveszi a játék irányítását. A Bácska az első percekben szóhoz sem jut. A beogradiak támadásait a kitűnő jobboldali vezető, mely ugyancsak nehézség próba elé állítja Kulundzicsot. A 7-ik percben szép kombináció után Marjanovics megszerezte a vezető gólt (1:0). A BSK-támadások megélték. A 10-ik percben korrer Bácska ellen, Kulundzics kézzel tartja fel a labdát. A tizenegyet Marjanovics I. félrelévi. A Bácska-csatársor erősen akciót a beogradi védelem, élén a kitűnő Rodinnal, könnyen parirozza. Az állandó és veszélyes BSK-ostromot a 17-ik percben egy rajtaütésszerű Bácska-támadás szakítja meg. Az egyik beogradi védőjátékos kézzel üti le a labdát, a tizenegyet Marcikics Gligorijevicsnek lövi. A kis intermezzo után negyedórás erős beogradi offenzíva következik. A Bácska-védelem nagy erőszáttal hátrítja el a veszélyesebb akciókat. A 39-ik percben azonban egy BSK-támadás eredményt hoz: Rozmanovics elszalad Gubics mellett és pompás gólt lö (2:0). A következő percekben sem szabadul fel a Bácska-kapu és Virágnak több ízben kell közbelépnie. A 43-ik percben szép belső kombináció Perel hozza tiszta helyzetbe, aki a labdát a hálóba helyezi (3:0).

A szünet után pár percre a Bácskát

látjuk frontban. A csapat nagy lendülettel fekszik a küzdelemben, eredményt azonban újból a BSK ér el. A 2-ik percben a kitűnő Rozmanovics gyönyörűen átmege a Bácska-védelem és éles szögöl szép gólt plaszíroz (4:0). A Bácska a gól után nem török meg, tovább támad, sáros az akciók a pompásan működő beogradi védelem sora megakadnak. A beogradi csatársor a 8-ik percben formás támadást indít, a labda Rozmanovicshoz kerül, aki kicselezi Gubicsot és közvetlen közlőrl megszerezte az ötödik gólt (5:0). Most újra felángol a Bácska támadó kedve. Marcikics—Slezák-szárny ügyesen átjátszva a vendégek védelmét és Slezák oldalról lö (5:1). A gól után aztán vége is lett a szubotici támadásoknak, a BSK teljesen felülkerekedik és egymásután szebbnél-szebb akciókkal jut el Virág kapujáig. A 30-ik percben Rozmanovics a hatodik gólt lövi (6:1). Az utolsó percekben egymást érik a gólok: a 38-ik percben Dragisevics, a 40-ik percben ismét Dragisevics, a 43-ikban pedig Rudics küldi a labdát a hálóba.

A BSK minden várakozást felülmúlt játékaival. A csapat egy egész klaszszissal volt jobb ellenfelénél. A legjobb része az együttműködés a csatársor, melyben Perel nagyszerű futballintelligenciát, Rozmanovics pedig eredményességet árult el. A halisor kevés dolgát fölényesen végezte, ugyancsak a közvetlen védelem is, melyben egyénileg Rodin nyújtott elsőrangút. A Bácska nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket. A csatársor munkájából hiányzott az átgondoltság és az egység. Rudics a centerben nem elégtelt ki. A baloldali volt még a legjobb, de támogatás híján az sem boldogult. A halisor csak az első negyedórában bírta tudóvel, aztán összeesett. A hátrédek közül Kulundzics játszott jobban. Virág nagyszerűen védett, nem rajta mulott, hogy annyiszor jutott a labda a hálóba.

Csajdgi bíró kitűnően vezette a mérkőzést.

ZAGREB:

HASK—Gradjanski 4:3 (3:2). Kupa-döntő. Rendkívül heves és nyílt küzdelem volt mindvégig. Az első percekben a HASK támadott és a 7-ik percben Cindrics révén meg is szerezte a vezetést. Gól után a Gradjanski lábra kapott de csak a 25-ik percben tudott

egyenlített Perska góliával. A Gradjanski továbbra is frontban maradt és a 27-ik percben Giller révén vezetéshez jutott. A 34-ik percben HASK-támadás. Babics sarok övéssel egyenlített, majd a 44-ik percben Jeren ismét megszerezte a vezetést. A második féldőben még elkeseredettebb volt a küzdelem. A 23-ik percben Gradjanski tizenegyet ért el, amit Bencsics értékesített. Nagy finis következett mindkét részlől. A szerencsésebb azonban a HASK volt, amely a mérkőzés utolsó percében ugyancsak Jeren góliával hozzájutott a győzelemhez. A HASK most már másodszer nyerte meg a zagrebi serlegmérkőzést.

A szubotici Sport Klub közgyűlését március hó 7-ére vasárnapra halasztották el. A tisztújító közgyűlést délelőtt 10 órakor tartják meg a Bárany-szálló külön helyiségében.

NOVISAD:

Radnički—Zemuni Sport 2:0 (4:0)

NOVIBRAS:

Vrbasi Amateur—Kulai SC 2:1 (2:0).

SZOMBOR:

Szombori Sport—STK 9:1 (2:1).

Amateur—Vasutasok 3:0 (1:0).

BECSKEREK:

Schwäbische—Obites komb. 3:0 (3:0)

Slavija—Obites komb. 5:3 (2:2)

BEOGRAD:

Jugoszlavia—Sand 8:3 (5:1) A szubotici csapat, amelyből hiányzott Beleszlin és Kovács csak a második féldőben elégtelt ki. Az első féldőben a Jugoszlavia végig fölényben volt és a tetszés szerint lötte a gólokat. A Sand góllövői: Beretka, Dér és Németh.

NOVISAD:

Radnički—Zimonyi Sparta 9:0.

BUDAPEST:

I. osztályu bajnokság.

MTK—Vasas 1:1 (0:1). A vezető gólt Grünfeld szerezte meg a Vasasnak. Az MTK csak az utolsó percben tudott egyenlített Opata révén.

NSC—KAC 0:0. Meglepetés. A KAC váratlanul erős ellenfélnek bizonyult.

FTC—ETC 3:1 (0:1). A vezetést az ETC szerezte meg Kaufmann góliával. Az FTC csak a második féldőben fekküdt a játékba. Tóth egyenlített, Stecovics és Varga pedig utabb gólokkal megszerezték a győzelmet.

UTE—33 FC 2:1 (1:1). Az UTE gólgait Schaller, a 33-asok góliát Pipa lötte.

BEAC—III. ker. 1:0 (0:0). A BEAC Stoflián góliával megérdemelten győzött.

Törökvs—VAC 2:1 (2:1). A vezetést a VAC szerezte meg Hahn révén. A Törökvs Bartos góliával egyenlített és Kautzky góliával megszerezte a győzelmet.

II. osztályu bajnokság.

KAOE—UMTE 2:0

URAK—MAV 3:3

Föv. TK—RAC 1:0

EMTK—BSC 1:1

A budapesti elsőosztályu bajnokság állása. 1. FTC 21, 2. MTK 18, 3. NSC 18, 4. UTE 17, 5. Vasas 17, 6. 33-as FC 14, 7. III. ker. 13, 8. KAC 12, 9. BEAC 9, 10. Törökvs 6, 11. VAC 6, 12. ETC 5 pont.

BÉCS:

Rapid—Hertha 3:1

Amateur—WAC 3:1

Stimmering—Wacker 3:2

Admira—RAC 3:1

WSC—Nicholson 2:1

Vienna—Hakoah 4:1

BUTORSZÜSÉGLETÉ

Legocsóhóti szerzhóti be 11013
Nagy Várjas Rokus
asztalosmestér, Széptóca, VI. Vukovics-va 3

— Székesfehérvár a Világ betiltását kéri. Budapestrol jelentik: Székesfehérvár törvényhatósági bizottsága Paulovics Béla és társai indítványára 64 szavattal 23 ellen elhatározta, hogy a kormánytól kéri a Világ betiltását. A határozatot, amely a haladó magyar közposztály fölényes tudásával szerkesztett kitűnő orgánumat akarja elhallgattatni, esatlakozás végett megküldték a többi törvényhatóságoknak.

— A szubotici Lovaregylet közgyűlése. A szubotici „Kralj Aleksandar” Lovaregylet vasárnap délelőtt tartotta meg rendez évi közgyűlést a Bárany-szálloda külön termében. A közgyűlésen, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg, új tisztikart választottak. Elnök lett Damjanovics Miroszláv tábornok, alelnök Malagurszki Albe polgármester, titkárok Csónics Örnagy és Sztéfanovics Predrag főhadnagy, pénztárnok Vrelo Vlajko. Igazgatási tagok Leibsch Gyula, Sztéfanovics Toma, Hartmann József, Milekics Joca, Vukovics Beno, Georgievics-Petru cov Sztávkó. I. oszt. százasos Vojnics Gyula, Conen Vilmos, Gerber Nándor, Borovics Vádomir. A felügyelőbizottságba dr. Manojlovics Joca, dr. Vojnics József és Hoffmann Káimánt választották be.

— Az indorei maharadzsa lemondott. Bombayból jelentik: Az indorei maharadzsa, miután a kormány azt a javaslatot tette, hogy bizottság nevezessék ki, amely vizsgálja a tárgyává tenné Mumtaz Begum táncosnő elhurcolásának és kísérő meggyilkolásának kérdésében a maharadzsa részességét, fia javára lemondott.

— Kinevezés. Beogradból jelentik: Glibonsky Milán közigazgatási tisztviselőt, a dardai löszolgabíróshoz tiszteletbeli szolgabíróvá nevezték ki.

— Biztosítási csalás miatt le tartóztatott törvényszéki igazgató. Berlinből jelentik: Jürgen törvényszéki igazgatót biztosítási csalással kapcsolatban le tartóztatották. Az eset nagy feltűnést keltett. A házaspár már régebb óta nagylábon élt, gyakran hosszabb ideig külföldi uton voltak ami mindenkinek feltűnt. A bűnösséget eddig nem lehetett rábizonyítani Jürgenre, aki kihallgatásakor az ellene emelt vádat a kommunisták bosszujának mondotta, akik szigorú eljárása miatt kompromittálni akarják.

— Ezer dinár egy ülőhely Saljapin zagrebi hangversenyén. Zagrebból jelentik: Saljapin Fedor a világhírű orosz énekes április végén Zagrebben hangversenyezik. A hangversenyt egy magánvállalat rendezi Zagreb legnagyobb termében a Musik-Hall-ban. A honorarium nagyságát titokban tartják, azonban a már megállapított helyárak nagyságából következtetni lehet arra, hogy milyen nagy összeget kap Saljapin. A legolcsóbb jegy ára, amely álló helyre szól, háromszáz dinár. Ülőhelyért ezer dinárt kér a hangversenyt rendező vállalat.

— Nem épít székházat a szombori munkásbiztosító pénztár. Szomborból jelentik: A munkásbiztosító pénztárnak országos központja értesítette a szombori munkásbiztosító pénztárt, hogy az igazgatóság azon határozatát, amely szerint négyszázezer dinárt irányított elő székház felépítésére, nem hagyja jóvá. A központ erre a célra csupán negyvenezer dinárt engedélyez. A szombori munkásbiztosító pénztár elhatározta, hogy a székházat szekután nem építik föl.

— A hesseni herceg balesete. Rómából jelentik: A hesseni herceg, Mafá da savoyai hercegnő férje, rókavadászat közben lezuhant lováról és könnyebb sérüléseket szenvedett.

— A becskeréki szerb nőegylet közgyűlése. Becskerekről jelentik: A becskeréki szerb nőegylet március 14-re hívja össze az egyesület közgyűlését.